

Програма

за конкурс за главен асистент за нуждите на секция „Нумизматика и епиграфика“ в НАИМ-БАН

1. Градът в българските земи през XI – XIV в.: топография, структура, градоустройствени принципи.
2. Средновековно Търново – историческа топография и градоустройствена характеристика на столицата на Второто българско царство.
3. Църкви и манастири в българските земи през XIII – XIV в.: паметници, планови особености, архитектурни типове, строителни техники, външна и вътрешна украса на храмовете.
4. Художествени занаяти в българските земи през XIII – XIV в.
5. История на проучванията върху средновековната византийска епиграфика.
6. Текстологични проблеми на средновековните византийски надписи.
7. Палеографски особености на средновековните византийски надписи.
8. Проблеми на византийското монограмно писмо.
9. История на проучванията върху средновековната българска епиграфика.
10. Текстологични проблеми на средновековните български кирилски надписи.
11. Палеографски особености на средновековните български кирилски надписи.
12. Монети и парично обращение във Второто българско царство.
13. Паметници на сфрагистиката в средновековна България.
14. Проблеми на емблематиката и хералдиката в средновековна България.

Препоръчителна литература:

Авдев 2007: Ст. Авдев. Българските средновековни монети. София, 2007.

Аз писах 2010: Аз писах: Българска кирилска епиграфика. София, 2010.

Алексиев 1980: Й. Алексиев. Сграфито керамика с монограми и надписи от Търновград.
- В: Търновска книжовна школа, II. София, 1980, 443-450.

Алексиев 1985: Й. Алексиев. Занаятите в Търновград. – В: Царстващият град Търнов. Археологически проучвания. София, 1985, 135-154.

Алексиев 1987: Й. Алексиев. Производство на сграфито керамика в Търново. – Векове, 1, 1987, 53-59.

Алексиев 1994а: Й. Алексиев. Епиграфският материал от Търнов. – Известия на Историческия музей – Велико Търново, IX, 1994, 147-165.

Алексиев 1994б: Й. Алексиев. Търновските манастири: Манастирите на Царевец – Годишник на музеите в Северна България, 20, 1994, 73-90.

Ангелова 2002: Ст. Ангелова. Разкопките на църква № 2. Археологическо проучване на Дръстър (14 години по-късно). – Добруджа, 20, 2002, 12-39.

Антонова 1995: В. Антонова. Шумен и Шуменската крепост. Шумен, 1995.

Атанасов 2007: Г. Атанасов. Християнският Дуросторум – Дръстър. Доростолската епархия през Късната античност и Средновековието IV – XIV век. В. Търново, 2007.

Атанасов 2009: Г. Атанасов. Добруджанското деспотство. Към политическата, църковната, стопанската и културната история на Добруджа през XIV век. В. Търново, 2009.

Атанасова 1997: С. Атанасова. Опит за ново тълкуване на изображението на двуглавия орел от саркофага на цар Иван Александър. – Известия на Исторически музей – Велико Търново, 12, 1997, 184-194.

Атанасова 1998: С. Атанасова. Хералдически аспекти на лилията от монетите на цар Иван Срацимир. – Известия на Исторически музей – Велико Търново, 13, 1998, 145-153.

Бешевлиев 1992: В. Бешевлиев. Първобългарски надписи. София, 1992.

Бобчева 1978: Л. Бобчева. Некропол от XIII – XIV век в Калиакра. – Известия на Народния музей Варна, 14 (29), 1978, 152-180.

Българският... 1995: Българският средновековен град. Технологии. София, 1995.

Бъчваров 1993: И. Бъчваров. Янтренски некрополи. В. Търново, 1993.

Бъчваров 1995: И. Бъчваров. Географска и типологична характеристика на разпространението на средновековния накит прочелник. – Известия на Исторически музей – Велико Търново, 10, 1995, 101-108.

Гошев 1945: Ив. Гошев. Търновски царски надгробен надпис от 1388 година. – Български старини, XIV, 1945.

Грабар 1978: А. Грабар. Боянската църква. София, 1978.

Гълъбов 1963: Ив. Гълъбов. Надписите към Боянските стенописи. София, 1963.

Джингов и др. 1990: Г. Джингов, А. Балканска, М. Йосифова. Калиакра, 1. София, 1990.

Димова и др. 1985: В. Димова, С. Георгиева, В. Нешева, Й. Заимов, Д. Иванов, Н. Ангелов, П. Вълев. Средновековният Червен, 1: Цитаделата на града. София, 1985.

Димова 2008: В. Димова. Църквите в България през XIII – XIV в. София, 2008.

Добрев 2007: Ив. Добрев. Два Царсамуилови надписа. Линц, 2007.

Долмова-Лукановска 1985а: М. Долмова-Лукановска. За производството на сграфито керамика в Търновград. – Археология, 2, 1985, 10-20.

Долмова-Лукановска 2008: М. Долмова-Лукановска. Трапезица в светлината на археологическите разкопки. В. Търново, 2008.

Дочев 1983: К. Дочев. Няколко бележки върху сребърното монетосечене на Иван Александър със сина му Михаил Асен. – Нумизматика, 2, 1983, 3-14.

Дочев 1992: К. Дочев. Монети и парично обръщение в Търново XII – XIV в. В. Търново, 1992.

Дочев 2009: К. Дочев. Каталог на българските средновековни монети XIII – XIV век: Типове, варианти, цени. В. Търново, 2009.

Дочев 2017: К. Дочев. Монети на византийската фамилия Палеолози в паричното обращение на българската държава 1259-1396. Велико Търново, 2017.

Игнатов 1963: Б. Игнатов. Към въпроса за българската архитектурна школа във византийски стил – Археология 3, 1963, .

Йорданов 1993: Ив. Йорданов. Печатите от стратегията в Преслав. София, 1993.

Йорданов 2001: Ив. Йорданов. Корпус на средновековните български печати. София, 2016.

Йорданов 2019: Ив. Йорданов. Печати на византийската администрация в България (971-1118). Шумен, 2019.

Йорданов 2004: С. Йорданов. Скалният манастир “Свети архангел Михаил” при село Иваново. Русе, 2004.

Йосифова 1993: М. Йосифова. Градоустройство и архитектура на Външния град в средновековна Калиакра (13-14 век). – Приноси към българската археология, 2, 1993, 58-63.

Кирилов 2010: Ч. Кирилов. За резиденцията на Червенските архиереи през Средновековието. – В: Stephanos Archaeologicos in honorem Professoris Stephcae Angelova. София, 2010, 689-714.

Ковачев 2005: Г. Ковачев. Средновековна хералдика. В. Търново, 2005.

Косева, Тотев 2017: Д. Косева, К. Тотев. Каменната пластика от средновековната българска столица Търново (1185–1393). В. Търново, 2017.

Костова 2014: Р. Костова. Пространството на провинциалната власт в градовете в българските земи през XIII-XIV век: Червен и Ловеч. – В: Средновековният човек и неговият свят. В. Търново, 2014, 519-547.

Мавродинов 1966: Н. Мавродинов. Старобългарското изкуство (XI – XIII в.). София, 1966.

Мавродинова 1995: Л. Мавродинова. Стенната живопис в България до края на XIV век. София, 1995.

Миятев 1965: К. Миятев. Архитектурата в средновековна България. София, 1965.

Мыц 1991: В. Л. Мыц. Несколько заметок по эпиграфике средневекового Крыма XIV – XV вв. – В: Византийская Таврика. Сборник научных трудов (к XVIII конгрессу византинистов). Киев, 1991, 179-193.

Начев 1994: В. Начев. Български надписи. София, 1994.

Нешева 1978: Виолета Нешева. Накитът в средновековния български костюм през XIII – XIV век. – Българска етнография, 3-4, 1978, 111-124.

Нешева 2000: В. Нешева. Богоспасният Цариград Търнов. Дворцовият площад на Царевец и църквата на света Параскева (Петка) Търновска. София, 2000.

Нешева 2008: В. Нешева. Мелник – богозиданият град. София, 2008.

Николова, Робов 1994: Я. Николова, М. Робов. Теодосиевият манастир при Килифарево в светлината на новите археологически проучвания – Търновска книжовна школа, 5, 1994.

Николова, Робов 2005: Я. Николова, М. Робов. Храмът на първите Асеновци: църквата „Св. Димитър“ във Велико Търново. В. Търново, 2005.

Овчаров 1996: Н. Овчаров. Надписите за строеж на градове в старобългарската кирилска епиграфика. – Археология, 2-3, 1996, 53-58.

Овчаров 1998: Н. Овчаров. Надписите за собственост върху произведенията на тореваката от старобългарската и среднобългарската епоха (IX – XIV в.). – *Palaeobulgaria/Старобългаристика*, 3, 1998, 79-96.

Овчаров 2003: Н. Овчаров. Златовезана дреха с монограми „цар на българи и гърци“ на българския владетел Иван Александър от църквата „Св. Никола“ край с. Станичене, Пиротско. – *Palaeobulgaria/Старобългаристика* 2, 2003, 76-83.

Овчаров 1994: Т. Овчаров. Материална култура на Второто българско царство. В. Търново, 1994.

Овчаров 2005: Т. Овчаров. Археологически проучвания на терасата източно и югоизточно от Патриаршията, до Малката порта и на южния склон на Царевец. В. Търново, 2005.

Павлова 2005: В. Павлова. Средновековни накити от XIII – XIV в. Варна, 2005.

Пенчев 1984: Вл. Пенчев. Бележки към някои български средновековни монетосечения. – *Нумизматика*, 1, 1984, 12-30.

Попконстантинов 2009: К. Попконстантинов. Зограф Василие и Боянската църква след 750 години. София, 2009.

Попконстантинов 2014: К. Попконстантинов. Отпечатъци в българската писмена традиция (по епиграфски данни). – В: К. Попконстантинов, А.-М. Тотоманова. Епохата на българския цар Самуил. Език и писменост. София, 2014, 7-78.

Попов 1982: Ат. Попов. Царски монограми и хералдически изображения от Търновград (XIII – XIV век). – В: България 1300. Институции и държавна традиция, II. София, 1982, 341-358.

Попов 1985а: Ат. Попов. Лигатури в книжовната и вещева писменост от Търново. – В: Търновска книжовна школа, 4: Културно развитие на българската държава, краят на XII – XIV век. София, 1985, 346-359.

Попов 1985б: Ат. Попов. Художествени занаяти в Търнов. – В: Културата на средновековния Търнов. София, 1985. 66-82.

Препис 1992: А. Препис. Керамопластична фасадна украса на Балканите (XI-XIV в.). – Известия на Националния исторически музей, т. 9. София, 1992, 66-68.

Рабовянов 2015: Д. Рабовянов. Археологически проучвания в Южния сектор на Трапезица, 1: Средновековният град. В. Търново, 2015.

Рашев 2008: Р. Рашев. Българската езическа култура. София, 2008.

Рашенов 1931: А. Рашенов. Българска школа във византийския стил. – Известия на Българския археологически институт 6, 1930/1931.

Рашенов 1932: А. Рашенов. Месемврийски църкви. София, 1932.

Сенгалевич 2020: Г. Сенгалевич. Монограмите във византийската писмена култура. Принос към системното им изследване. – Известия на Националния археологически институт, XLVI, 2020, 301-312.

Смядовски 1993: Ст. Смядовски. Българска кирилска епиграфика IX-XV век. София, 1993.

Смядовски 2011: Ст. Смядовски. Епиграфските проучвания на Боянската църква. – В: Боянската църква между Изтока и Запада в изкуството на християнска Европа. София, 2011, 40-47.

Сотиров 1993: И. Сотиров. Към въпроса за златарското производство в българските земи през 13-14 век. – В: Приноси към българската археология, 2. София, 1993, 127-136.

Средновековно Търново 2004: Средновековно Търново. Юбилеен сборник. В. Търново, 2004.

Степанова 2000: Е. В. Степанова. К еволюции монограмм на ранневизантийских печатях. – Византийский временник, 59, 2000, 230-240.

Текстове 2017: Текстове. Надписи. Образи. София, 2017.

Тотев 1989: К. Тотев. Стеатитовата пластика от територията на Средновековна България (11-14 век), София, 1989.

Тотев 1990: К. Тотев. Релефни керамични икони от епохата на Второто българско царство. – Археология, 1, 1990, 48-57.

Тотев 2001: К. Тотев. Царската църква „Св. Св. 40 мъченици“ и манастирът Великата лавра в Търновград (Резултати от последните археологически разкопки). – Археология, 1-2, 2001, 30-44.

Тотев 2010: К. Тотев. Златни пръстени-печати от времето на Второто българско царство 1185-1396. В. Търново, 2010.

Тотев, Плетньов 2011: К. Тотев, В. Плетньов. Византийско изкуство. Християнски реликви от Варненско XI – XIV век. Варна, 2011.

Тотев и др. 2011: К. Тотев, Е. Дерменджиев, Пл. Караилюев, Д. Косева. Археологически проучвания на средновековния град Трапезица. Сектор Север 2007-2009 г., I. В. Търново, 2011.

Тулешков 1988: Н. Тулешков. Архитектурата на българските манастири. София, 1988.

Хаджиев 2001: К. Хаджиев. Наблюдения върху палеографските особености на кирилските епиграфски паметници от XII – XIV в. – *Palaeobulgaria/Старобългаристика*, 1, 2001, 46-78.

Хаджиев 2008: К. Хаджиев. Ктиторските надписи от средновековния град Червен. – Нумизматика, сфрагистика и епиграфика, 4, 2008, 229-251.

Хаджиев 2010: К. Хаджиев. Надгробни и възпоменателни надписи от средновековния град Червен. – В: *Филология. История. Изкуствознание. Сборник изследвания в чест на проф. д-р Стефан Смядовски*. София, 2010, 150-170.

Харбова 1979: М. Харбова. Укрепеният български средновековен град 13 – 14 век. София, 1979.

Царевград Търнов 1: Дворецът на българските царе през Втората българска държава. История на проучванията, архитектура, надписи, монети, културни пластове преди изграждането на двореца. София, 1973.

Царевград Търнов 2: Дворецът на българските царе през Втората българска държава. Керамика, битови предмети и въоръжение, накити и тъкани. София, 1974.

Царевград Търнов 3: Патриаршеският комплекс през XII – XIV век. София, 1980.

Царевград Търнов 4: Средновековни надписи, монограми, букви и знаци от Търновската “Велика лавра”. София, 1984.

Царевград Търнов 5: Археологически разкопки и проучвания на крепостните стени на хълма Царевец 1966-1969 г. София, 1992.

Чангова 1992: Й. Чангова. Перник 3: Крепостта Перник VIII – XIV в. София, 1992.

Чангова 2006: Й. Чангова. Ловеч: Цитаделата на средновековния град XII – XIV в. София, 2006.

Чанева-Дечевска 1988: Н. Чанева-Дечевска. Църковната архитектура в България през XI-XIV в. София, 1988.

Шаранков 2017: Н. Шаранков. Ямболският надпис на господин Шишман, брат на цар Йоан Александър, от 1356/1357 г. – *Bulgaria Mediaevalis*, 8, 2017, 251-274.

Юрукова 1982: Й. Юрукова. Владетелски печати в средновековна България. – В: България 1300. Институции и държавна традиция, II. София, 1982, 325-334.

Юрукова, Пенчев 1990: Й. Юрукова, Вл. Пенчев. Български средновековни печати и монети. София, 1990.

Asdracha, Bakirtzis 1986: C. Asdracha, Ch. Bakirtzis. Inscriptions byzantines de Thrace (VIIIe – XVe siècles). Edition et commentaire historique. – *Арχαιολογικόν Δελτίον*, 35, 1986, 241-282, pl. 58-78.

Fink 1981: W. Fink. Das frühbyzantinische Monogramm. Untersuchungen zu Lösungsmöglichkeiten. – *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik*, 30, 1981, 75-86.

Gardthausen 1879: V. Gardthausen. Griechische Palaeographie. Leipzig, 1879.

Gardthausen 1913: V. Gardthausen. Griechische Palaeographie, II: Die Schrift, Unterschriften und Chronologie im Altertum und im Byzantinischen Mittelalter. Leipzig, 1913.

Grierson 1982: Ph. Grierson. Byzantine Coins. Los Angeles, 1982.

Grierson 1999: Ph. Grierson. Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, 5/1. Washington, D.C., 1999.

Grünbart 1990: M. Grünbart. Zum Monogramm der mittelbyzantinischer Zeit. – Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik, 40, 1990, 243-248.

Kalopissi 2015: S. Kalopissi-Verti. Byzantine Dedicatory Inscriptions and Donor Portraits (7th-15th c.). – In: *Inscriptions in Byzantium and Beyond: Methods-Projects-Case Studies*. Ed.: A. Rhoby. Wien, 2015, 135-150.

Laurent 1973: V. Laurent. Monogrammes byzantins pour un homage. - In: *Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών*, 39-40 (1972/73), 325-341.

Mango 2015: C. Mango. Some Lessons of Byzantine Epigraphy. – In: *Inscriptions in Byzantium and Beyond: Methods-Projects-Case Studies*. Ed.: A. Rhoby. Wien, 2015, 33-38.

Metcalf 2004: M. Metcalf. Byzantine Lead Seals from Cyprus, т. 1, Nicosia 2004, стр. 1-38 и 69-138,

Milanova 2017: A. Milanova. La sculpture architecturale de la côte Bulgare de la Mer noire entre l'est et l'ouest aux XIIIe – XIVE siècles. – *Проблеми на изкуството*, 1, 2017, 17-27.

Millet 1899: G. Millet. Inscriptions byzantines de Mistra (Pl. XIV-XXIII). – *Bulletin de correspondance hellénique*, 23, 1899, 97-156.

Ousterhout 2009: R. Ousterhout. Byzantium between East and West and the Origins of Heraldry. – In: *Byzantine Art: Recent Studies*. Ed.: C. Hourihane. Tempe, 2009, 153-170.

Popkonstantinov, Kronsteiner 1994: K. Popkonstantinov, O. Kronsteiner. Altbulgarische Inschriften, I. Salzburg, 1994.

Popkonstantinov, Kronsteiner 1997: K. Popkonstantinov, O. Kronsteiner. Altbulgarische Inschriften, II. Salzburg, 1997.

Rhoby 2014: A. Rhoby. Byzantinische Epigramme auf Stein, 1-3. Wien, 2014.

Rhoby 2015: A. Rhoby. A Short History of Byzantine Epigraphy. – In: *Inscriptions in Byzantium and Beyond: Methods-Projects-Case Studies*. Ed.: A. Rhoby. Wien, 2015, 17-32.

Seibt 1993: W. Seibt. Zur Problematik byzantinischer Monogrammsiegel. Mit Berücksichtigung der späten Entwicklung. – In: *Studies in Byzantine Sigillography*, 3. Ed.: N. Oiconomides. Washington, D. C., 1993, 19-28.

Seibt 2005: W. Seibt. Monogramm. – In: *Reallexikon zur byzantinischen Kunst*, VI. Stuttgart, 2005, 589-614.

Seibt 2016: W. Seibt. The Use of Monograms on Byzantine Seals in the Early Middle Ages (6th to 9th Centuries). – *Parekbolai*, 6, 2016, 1–14.

Toth 2015: I. Toth. Epigraphic Traditions in Eleventh-Century Byzantium. – In: *Inscriptions in Byzantium and Beyond: Methods-Projects-Case Studies*. Ed.: A. Rhoby. Wien, 2015, 203-225.

Toth 2016: I. Toth. Reflections on a Period of Transformation in Early Byzantine Epigraphic Culture. – *Inscriptions in the Byzantine and Post-Byzantine History and History of Art*. Ed.: Ch. Stavrakos. Ioannina, 2016, 17-40.

Vinogradov 2015: A. Vinogradov. Byzantinische Inschriften des nördlichen Schwarzmeerraums. – In: *Inscriptions in Byzantium and Beyond. Methods – Projects – Case Studies*. Ed.: A. Rhoby. Wien, 2015.

Αντουράκης 2002: Γ. Αντουράκης. Χριστιανική αρχαιολογία και επιγραφική, τ. 3. Αθήνα, 2002.